

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ
ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

підготовки магістра

Силабус вибіркового освітнього компонента «Методичне забезпечення спеціальної та інклюзивної освіти» підготовки магістра

Розробник: *Павлишина Наталія Борисівна*, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: **Ірина КУЗАВА**

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри: **Ірина КУЗАВА**

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань А Освіта Спеціальність А6 Спеціальна освіта Спеціалізація А6.02 Корекційна психопедагогіка Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка Освітній рівень: другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: €		Семестр 1-ий
		Лекції 4 год.
		Практичні (семінарські) - 6 год.
		Лабораторні - год.
		Індивідуальні - год.
		Самостійна робота - 96 год.
		Консультації - 14 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: Павлишина Наталія Борисівна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380991313431, Pavlyshyna.nataliia@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента (далі – ВОК) «Методичне забезпечення спеціальної та інклюзивної освіти» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Силабус ВОК є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти, укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу ВОК; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ОК – засвоєння здобувачами вищої освіти базових знань щодо принципів, структури та складових методичного забезпечення спеціальної та інклюзивної освіти; ознайомлення з нормативною базою, адаптованими навчальними програмами, засобами навчання для учнів з особливими освітніми потребами (ООП); формування умінь і практичних навичок розробки, адаптації та застосування методичних матеріалів відповідно до освітніх потреб дітей з ООП з метою забезпечення ефективного,

диференційованого та доступного навчального процесу в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Завдання ОК:

- систематизація у здобувачів вищої освіти системи уявлень та знань про методичне забезпечення спеціальної та інклюзивної освіти;
- формування умінь добирати, розробляти, адаптувати та впроваджувати методичні матеріали відповідно до особливих освітніх потреб учнів;
- набуття навичок аналізу ефективності методичного супроводу освітнього процесу в умовах спеціальної та інклюзивної освіти;
- формування готовності до взаємодії з фахівцями інклюзивного середовища з метою спільного методичного супроводу дитини з ООП;
- забезпечення взаємозв'язку теоретичної підготовки з практичним застосуванням методичного інструментарію;
- досягнення визначених силабусом ОК результатів навчання.

3. Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): розвиток навичок активного слухання (здатність чути й глибоко розуміти потреби учнів з ООП, батьків, колег, інших учасників освітнього процесу); вміння працювати в мультидисциплінарних командах (учитель – асистент – вчитель-дефектолог – психолог – батьки); здатність оцінювати ефективність методичного забезпечення, цифрових і асистивних технологій для учнів з різними типами ООП; використання креативних підходів у розробці та адаптації методичних матеріалів відповідно до індивідуальних потреб учня з ООП; впевнене користування освітніми онлайн-платформами, інструментами для створення навчального контенту, мультимедійних та адаптивних матеріалів; підтримка позитивного психоемоційного клімату, врахування емоційного стану учнів і колег у процесі командної роботи та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольно-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методичного забезпечення спеціальної та інклюзивної освіти						
Тема 1. Поняття, цілі та завдання методичного забезпечення в спеціальній і інклюзивній освіті. Поняття «методичне забезпечення» в освітньому процесі. Специфіка методичного забезпечення в	15	2	-	12	1	Макс. к-сть балів за практичне заняття – 20 УО, ДС, ДБ

контексті спеціальної та інклюзивної освіти. Завдання та цілі методичного забезпечення в інклюзивному середовищі. Компоненти методичного забезпечення.						
Тема 2. Законодавча та нормативно-правова база. Міжнародно-правові акти, що визначають право осіб з ООП на освіту. Національне законодавство України у сфері освіти осіб з ООП. Підзаконні акти та нормативні документи МОН України. Значення нормативно-правової грамотності вчителя-дефектолога для якісного методичного забезпечення.	15	-	-	12	3	УО, ДС, ДБ
Тема 3. Психолого-педагогічні особливості дітей з ООП. Психолого-педагогічна характеристика основних нозологічних груп дітей з ООП. Загальні принципи організації навчання дітей з ООП. Особливості навчальної мотивації та поведінки учнів з ООП. Психологічна готовність вчителя-дефектолога до роботи з дітьми з ООП.	15	-	-	12	3	УО, ДС, ДБ
Тема 4. Індивідуальний підхід та Індивідуальна програма розвитку. Сутність індивідуального підходу в навчанні дітей з ООП. Основні етапи розроблення та структура ІПР. Роль учасників команди супроводу в розробці та реалізації ІПР. Особливості реалізації ІПР у різних вікових групах і при різних порушеннях розвитку. Типові помилки при складанні ІПР і шляхи їх уникнення.	15	-	2	12	1	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 20
<i>Разом за модулем 1</i>	60	2	2	48	8	20

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти створення методичного супроводу спеціальної та інклюзивної освіти						
Тема 5. Розробка адаптованих навчальних матеріалів. Поняття адаптації та модифікації навчального матеріалу. Принципи розробки адаптованих навчальних матеріалів. Типи адаптацій навчального матеріалу. Роль ІПР у визначенні потреб в адаптованих матеріалах. Співпраця команди супроводу у створенні адаптованих матеріалів. Типові помилки в адаптації навчального матеріалу. Оцінювання ефективності адаптованих матеріалів.	15	-	2	12	1	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 20
Тема 6. Застосування сучасних цифрових засобів. Поняття «цифрові освітні ресурси», «асистивні технології». Асистивні технології як компонент методичного забезпечення. Цифрові ресурси та онлайн-платформи в системі інклюзивного навчання. Використання LMS (систем управління навчанням) у роботі з учнями з ООП. Критерії добору цифрових засобів в системі інклюзивного навчання. Навички вчителя-дефектолога щодо ефективного впровадження цифрових та технічних засобів.	15	-	2	12	1	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 20
Тема 7. Взаємодія фахівців інклюзивного середовища. Командний підхід як основа організації ефективного інклюзивного навчання. Склад команди психолого-педагогічного супроводу. Форми взаємодії та функції фахівців інклюзивного середовища. Професійна	15	-	-	12	3	УО, ДС, РМГ, РЗ/К, ІРС

етика взаємодії у команді. Труднощі та бар'єри у взаємодії фахівців команди супроводу. Співпраця з батьками як ключовий чинник успіху.						
Тема 8. Розробка методичних рекомендацій в системі спеціальної та інклюзивної освіти. Поняття, цілі та завдання методичних рекомендацій у контексті спеціальної та інклюзивної освіти. Структура методичних рекомендацій. Алгоритм розробки методичних рекомендацій. Критерії якості методичних рекомендацій. Огляд прикладів типових методичних рекомендацій (МОН, ІРЦ, НУШ, EdCamp). Етичні аспекти у складанні методичних рекомендацій.	15	2	-	12	1	УО, ДС, РМГ, РЗ/К, ІРС
<i>Разом за модулем 2</i>	60	2	4	48	6	60
ІНДЗ						40
Всього годин/Балів	120	4	6	96	14	100

Примітки:

^{1/} Moodle, Zoom, Meet – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методичного забезпечення спеціальної та інклюзивної освіти		
1	Тема 1. Поняття, цілі та завдання методичного забезпечення в спеціальній і інклюзивній освіті. 1. Скласти порівняльну таблицю «Методичне забезпечення в умовах традиційної, спеціальної та інклюзивної освіти: спільне і відмінне». 2. Написати коротке есе на тему «Методичне забезпечення інклюзивного освітнього процесу: між теорією та практикою».	12
2	Тема 2. Законодавча та нормативно-правова база. 1. Скласти Картку нормативно-правового аналізу одного з ключових	12

	нормативно-правових актів, що регулює інклюзивну освіту. 2. Проаналізувати хронологію появи ключових нормативно-правових актів, що регулюють інклюзивну та спеціальну освіту в Україні.	
3	Тема 3. Психолого-педагогічні особливості дітей з ООП. 1. Скласти порівняльну таблицю психолого-педагогічні особливості дітей з різними видами порушень розвитку. 2. Скласти словничок із 10 ключових термінів до теми.	12
4	Тема 4. Індивідуальний підхід та Індивідуальна програма розвитку. 1. Написати коротке есе на тему «Індивідуальний підхід, індивідуалізація та диференціація навчання: відмінності та взаємозв'язки». 2. Опрацювати сучасну літературу з проблематики індивідуального підходу в навчанні.	12
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти створення методичного супроводу спеціальної та інклюзивної освіти		
5	Тема 5. Розробка адаптованих навчальних матеріалів. 1. Підготувати короткий аналітичний огляд на тему «Підходи до адаптації навчального матеріалу для дітей з різними типами ООП: теоретичне підґрунтя». 2. Знайти та проаналізувати у відкритому доступі 2–3 приклади адаптованих навчальних матеріалів, призначених для дітей з ООП.	12
6	Тема 6. Застосування сучасних цифрових засобів. 1. Провести та описати самостійне дослідження цифрових платформ, програм або мобільних застосунків, що підтримують навчання дітей з ООП. 2. Написати коротке есе: «Роль цифрової грамотності корекційного педагога в умовах інклюзивного навчання».	12
7	Тема 7. Взаємодія фахівців інклюзивного середовища. 1. Опрацювати законодавчі та методичні документи, у яких визначено склад і функції команди супроводу. 2. Побудувати власну модель взаємодії фахівців команди психолого-педагогічного супроводу у вигляді схеми або блок-схеми.	12
8	Тема 8. Розробка методичних рекомендацій в системі спеціальної та інклюзивної освіти. 1. Скласти каталог із 10 можливих тем методичних рекомендацій для вчителів, які працюють в умовах інклюзивної освіти. 2. Зробити порівняльний аналіз методичних рекомендацій українських та зарубіжних авторів.	12
РАЗОМ:		96

6. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – науково-практичний проєкт: *створення педагогічного портфоліо «Методичне забезпечення роботи з учнями з особливими освітніми потребами: персональний педагогічний інструментарій».*

Варіанти тем для портфоліо (на вибір):

1. Методичні стратегії роботи з учнями з ООП на уроках мови/математики.

2. Адаптація навчального контенту для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку.
3. Створення безпечного та підтримуючого середовища для учнів з розладами аутистичного спектра.
4. Застосування ІКТ у роботі з дітьми з ООП: приклади і ресурси.
5. Командна взаємодія вчителя, асистента та корекційного педагога: методичний супровід.

Структура портфоліо:

1. Титульна сторінка.
2. Вступ.
3. Нормативна база.
4. Теоретичний огляд.
5. Методичний кейс (авторські матеріали).
6. Список використаних джерел.
7. Додатки (за потреби).

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

Макс. к-сть балів	Критерії оцінювання роботи		
8 балів	Обґрунтованість теми та актуальність	Тема чітко сформульована, логічно обґрунтована, її актуальність переконливо доведена з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальної та інклюзивної освіти. Простежується зв'язок теми з практикою майбутньої професійної діяльності.	8 балів
		Тема загалом обґрунтована, актуальність визначена, проте подана поверхово або без достатнього зв'язку з сучасними освітніми викликами. Практичне значення теми окреслене частково.	7-4 бали
		Тема сформульована нечітко або формально. Актуальність не обґрунтована або має загальний, декларативний характер, відсутній зв'язок з дисципліною чи професійною діяльністю.	3-0 балів
8 балів	Якість теоретичного огляду	Теоретичний огляд ґрунтується на аналізі сучасних наукових, методичних та фахових джерел. Матеріал систематизований, поданий логічно, з узагальненнями та власними висновками здобувача освіти.	8 балів
		Теоретичний матеріал подано коректно, однак переважає описовий характер. Аналіз джерел недостатньо глибокий, узагальнення та висновки частково відсутні або поверхові.	7-4 бали
		Теоретичний огляд фрагментарний або несистемний. Матеріал переважно переписаний з джерел без аналізу, відсутні узагальнення та	3-0 балів

		авторська позиція.	
8 балів	Робота з нормативною базою	Коректно використано чинні законодавчі та нормативно-правові акти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти. Документи доречно інтегровані в зміст роботи та застосовані для обґрунтування методичних рішень.	8 балів
		Нормативна база використана, однак перелік документів обмежений або поданий без глибокого аналізу. Зв'язок між нормативними положеннями та змістом роботи простежується частково.	7-4 бали
		Нормативні документи подані формально, застарілі або відсутні. Їх використання не пов'язане зі змістом портфолію.	3-0 балів
8 балів	Рівень методичних напрацювань (кейс)	Методичні матеріали є авторськими, практично орієнтованими, відповідають потребам дітей з ООП. Чітко простежується зв'язок між теорією, нормативною базою та запропонованими методичними рішеннями.	8 балів
		Методичні напрацювання загалом відповідають темі, проте мають обмежену практичну цінність або недостатньо враховують особливі освітні потреби учнів. Авторський внесок частковий.	7-4 бали
		Методичний кейс відсутній або має формальний характер. Матеріали не адаптовані до потреб дітей з ООП або не відповідають цілям дисципліни.	3-0 балів
8 балів	Оформлення роботи та відповідність вимогам	Робота оформлена відповідно до встановлених вимог. Дотримано академічного стилю, логіки викладу, мовних норм. Список джерел оформлений коректно.	8 балів
		Загальні вимоги до оформлення дотримані, однак наявні окремі стилістичні, мовні або технічні недоліки. Оформлення списку джерел потребує незначного доопрацювання.	7-4 бали
		Робота оформлена з істотними порушеннями вимог. Наявні численні мовні помилки, відсутня єдність стилю, список джерел оформлений некоректно або відсутній.	3-0 балів
40 балів	Разом		

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Методичне забезпечення спеціальної та інклюзивної освіти» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) в діапазоні від **0 до 100 балів**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, ІНДЗ, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання контрольних робіт тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2*, за виконання ІНДЗ у таблиці 4 силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення (максимальна кількість балів за одне практичне заняття - 20), відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час виконання студентом контрольної роботи, підсумкового контролю.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>).

Підготовка здобувачів вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/2024_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%82%D1%83_%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/2024_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%82%D1%83_%20(2).pdf)). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як БОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом БОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті,

відбувається в семестрі, що передусє семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення БОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з БОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Ел.адреса викладача для таких пропозицій: Pavlyshyna.Nataliia@vnu.edu.ua.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Порядок проведення заліку.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У такому випадку залік проводиться у формі тестування (25 питань по 4 бали кожне. Якщо відповідь правильна, то ЗО отримує максимум 4 бали, частково правильна – в діапазоні від 3 балів – до 0 балів. Якщо серед варіантів відповідей здобувач вищої освіти обрав хоч одну хибну – отримує 0 балів).

Орієнтовний перелік питань, котрі виносяться на залік:

1. Поняття методичного забезпечення в спеціальній та інклюзивній освіті.
2. Основні цілі та завдання методичного забезпечення в інклюзивному навчанні.
3. Види методичних матеріалів, які використовуються в інклюзивній освіті.
4. Закон України «Про освіту» – ключові положення щодо інклюзії.
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту» – вимоги до організації інклюзивного навчання.
6. Постанови щодо порядку організації інклюзивного навчання.
7. Роль Інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ) у системі методичного забезпечення.
8. Індивідуальна програма розвитку (ІПР): зміст, структура, функції.
9. Етапи розробки та впровадження ІПР.
10. Особливості адаптації навчального матеріалу для дітей з порушенням інтелектуального розвитку.
11. Принципи адаптації навчального змісту в умовах інклюзії.

Критерії оцінювання навчальних досягнень		Правильність отриманих відповідей/бали		Повнота та логічність відповіді/бали		Наявність висновків та ілюстративних прикладів/бали		Презентація (тощо) /бали	
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої	Відмінно/ 20-19 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної	8	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на	6	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	6*/ 3**	презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності	3**

		доброчесності		підтвердження власних думок. Демонструє оригінальність підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач / вирішення проблем) тощо					
	Дуже добре/ 18-16 балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	7	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	5,5	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані висновки	5,5*/ 2,75**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	2,75**
	Добре/ 15-13 бали	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	5	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	5	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	5*/ 2,5**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	2,5**
	Задовільно/ 12-8 бали	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання	4	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень.	4	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	4*/ 2**	<i>презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи.</i>	2**

		наукової термінології, дотримується академічної доброчесності		Розуміє матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації				Дотримано вимог академічної доброчесності	
	Достатньо/ 7-4 бали	під час відповіді припускається фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	2,5	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації	2,5	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	2*/ 1**	презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів	1**
	Незадовільно/ 3-0 бали	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної доброчесності	1	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	1	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	1*/ 0,5**	презентація відсутня або порушено вимоги академічної доброчесності	0,5**

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	

75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

ВІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна:

1. Гуренко О. І., Мицик Г. М., Попова А. С., Лопатіна Г. О. Використання цифрових технологій для реалізації інклюзивної вищої освіти: перспективи та обмеження. *Інклюзія і суспільство*, Випуск 2. 2023. С. 28-36.
2. Давидюк М. О. Практичні аспекти підготовки майбутнього педагога до роботи в інклюзивних класах. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2023. Випуск 67. С. 112-120.
3. Дмитренко К., Коновалова М., Семиволос О. Працюємо з «особливою» дитиною у «звичайній» школі. Харків: ВГ «Основа», 2020. 120 с.
4. Закон України «Про освіту» (2017) Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 38-39. ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020). Верховна рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
6. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: покроково для педагогів: навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ, 2023. 232 с.
7. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. URL: <https://www.google.com.ua/search?ei=HmOfW7ffH>.
8. Коссова-Сіліна Г. О. Інклюзивне навчання в ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 129 с.
9. Миронова С. П. Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Астон, 2020. 176 с.
10. Моделювання інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами: синдром дефіциту уваги з гіперактивністю / упор.: Н. В. Васильєва. Полтава: ПОППО, 2020. 114 с.
11. Організація корекційно-розвиткової роботи в умовах інклюзивно-ресурсного центру: метод. реком. / авт. кол.: Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко, Т. Д. Каменщук, А. Г. Обухівська, Г. В. Якимчук; за ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко. Київ: Ніка-Центр, 2021. 94 с.
12. Полетай О. М. Інклюзивна освіта: інструктивно-методичні матеріали до практичних занять. Чернівці : НУЧК, 2025. 76 с.
13. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957. Урядовий портал: вебсайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-organi-a957>.
14. Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 № 609. Верховна Рада України: вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0609729-18#Text>.
15. Про затвердження Типового переліку допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018

№ 414. Верховна Рада України: вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18#Text>.

16. Психолого-педагогічні засади інклюзивної освіти: навч.-метод. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Уклад. Н. Г. Кошелева. Дніпро: Журфонд, 2024. 106 с.
17. Сергійчук О. Підготовка майбутнього педагога до професійної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 49. Том 2. С. 163–170.
18. Чупахіна С. Цифрові технології в корекційно-розвитковій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами: готовність учителів-логопедів. *Педагогіка ххі століття: сучасний стан та тенденції розвитку*. 2021. С. 916-951.

Інтернет-ресурси:

1. <https://digitalstate.gov.ua/>
2. <https://canva.com>
3. <https://kahoot.it>
4. <https://learningapps.org>
5. <https://moodle.vnu.edu.ua>
6. <https://padlet.com>
7. <https://www.powtoon.com>
8. <https://prezi.com>
9. <https://wordwall.net>
10. <https://quizlet.com/>
11. <https://spending.gov.ua/>

Неформальна освіта:

1. <https://osvita.diia.gov.ua/>
2. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
3. <https://vseosvita.ua/>
4. <https://vumonline.ua/>
5. <https://www.ed-era.com/>

Інтернаціоналізація:

6. Репозитарії, колекції наукових ресурсів: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/repository/>
7. Відкриті освітні ресурси: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/oer/>
8. Пошукові системи: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/search-engines/>
9. Бази даних: <https://library.vnu.edu.ua/resource/prepaid-resources/databases/>